

การพัฒนาฐานข้อมูลทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ชุมชนตำบลาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย
The Development of Cultural Tourism Database for
Community Tourism Promotion in Wawee Sub-district,
Mae Suai District, Chiang Rai Province

ปทุมวดี พันธุ์สืบ*

สมลักษณ์ เลี้ยงประยูร สมลักษณ์ จันทรมาศ

พิชญ์รัชกิต ธนวัฒน์โอภาส ชิตชนก ยมจินดา วรวิทย์ สร้อยตาจุนต์

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

pphansuep@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและพัฒนาฐานข้อมูลทรัพยากรทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนตำบลาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย โดยเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้เกี่ยวข้องที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ 1) ตัวแทนสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลาวี (อบต. วาวี) จำนวน 10 คน และ 2) ผู้นำชุมชน (ผู้ใหญ่บ้าน) ประธานชนเผ่าวาวีและหมอพิธีกรรมของแต่ละหมู่บ้านในพื้นที่วิจัยชุมชน ตำบลาวี จำนวนทั้งสิ้น 30 คน เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 แบบ ได้แก่ (1) แบบสอบถาม เพื่อเก็บข้อมูลในเรื่องบริบทชุมชนโดยรวม จากตัวแทนของผู้นำชุมชนภาคีรัฐบาล จากตัวแทนสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลาวี (อบต. วาวี) และ (2) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เพื่อเก็บข้อมูลกับผู้นำชุมชน (ผู้ใหญ่บ้าน) ประธานชนเผ่าวาวีและหมอพิธีกรรมของแต่ละหมู่บ้าน ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามได้นำมาวิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ และวิเคราะห์โครงสร้างพื้นฐานทางการท่องเที่ยว (Infrastructure) ทฤษฎี SWOT Analysis และทฤษฎี 5As ส่วนข้อมูลจากการสัมภาษณ์ได้นำมาวิเคราะห์ถึงสภาพข้อมูลที่ได้กับสภาพความเป็นจริงของการรักษาวัฒนธรรมโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาซึ่งแยกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านภาษาวิตถิชีวิตความเป็นอยู่ การสืบทอดประเพณี/ความเชื่อ และการนับถือศาสนา

ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนวาวีมีความโดดเด่นในเรื่องวัฒนธรรมชนเผ่าที่หลากหลายทางด้านภาษา วิถีชีวิตความเป็นอยู่ การสืบทอดประเพณี/ความเชื่อ และการนับถือศาสนา รวมถึงมีภูมิประเทศที่สวยงามเหมาะแก่การจัดงานเทศกาลของชุมชน แต่ยังคงขาดการประชาสัมพันธ์ข้อมูลเรื่องการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และนอกจากนี้คณะผู้วิจัยยังพบว่าพื้นที่ตำบลวาวีมีศักยภาพที่จะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรมชาติพันธุ์ที่โดดเด่น ข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยนี้จะพัฒนาฐานข้อมูลในรูปแบบของการจัดทำปฏิทินวัฒนธรรมชนเผ่า แผ่นพับ และประชาสัมพันธ์ข้อมูลลงเว็บไซต์ของทางองค์การบริหารส่วนตำบลวาวี เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการหาแนวทางพัฒนาพื้นที่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวในอนาคตได้

คำสำคัญ : ฐานข้อมูล การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การส่งเสริมการท่องเที่ยว ตำบลวาวี

Abstract

This qualitative research aimed to develop the cultural tourism database for Wawee Community in Mae Suai District, Chiang Rai Province. In order to collect data, the purposive sampling technique was used to select thirty community authorities who were interviewed for actual and authentic data on community tourism. The semi-structured interviews included three community leaders: a village headman, a tribe leader, and a chairman, from each of ten potentially capable villages. Interviewing topics covered community contexts in four aspects: language, the way of life, traditional conservation, and religion and belief. A set of questionnaire was also used to collect quantitative data, concerning general community contexts, from ten Wawee Sub-district Administrative Organization Officers. Consequently, the quantitative data was analyzed by frequency and percentage, while the SWOT analysis and the 5As theory were used to determine the potential tourism infrastructure. Moreover, the qualitative data was interpreted by the content analysis method.

The results revealed that Wawee Sub-district was considered high capability and potentiality for cultural tourism development, especially the distinctive varieties of language, ways of life, tradition/ belief, and religion. The dominance also included the magnificent landscape for holding community festivities. However, the area was rarely promoted. Information of the research would be beneficial for the database as well as the cultural tourism promotion such as cultural tourism calendar, brochure, and electronic reference for its further cultural conservation and tourism development which would be tourist attractive area in the future.

Keywords : Database, Cultural Tourism, Tourism Promotion,
Wawee Sub-district

บทนำ

การท่องเที่ยวนับได้ว่าเป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่สร้างรายได้และนำพาให้เศรษฐกิจของประเทศไทยอยู่ในระดับแถวหน้าของภูมิภาคเอเชียในเวลาเพียงไม่กี่ปี จากการรายงานของรัฐมนตรีว่าการการท่องเที่ยวและกีฬา เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2560 กล่าวว่า เป้าหมายการสร้างความเติบโตด้านการท่องเที่ยวจะเพิ่มขึ้นอย่างมีคุณภาพและตั้งเป้ารายได้จากการท่องเที่ยวไว้ที่ 2.5 ล้านล้านบาท จากสถิติรายได้ในปี 2559 อยู่ที่ 2.4 ล้านล้านบาท (ข่าวไทยรัฐออนไลน์. <http://www.thairath.co.th/content/825285>) กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้แถลงการณ์สถิตินักท่องเที่ยวไว้ว่ามีจำนวนเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.01 จากสถิตินักท่องเที่ยวปีจาก 2,948,690 คน เป็น 3,007,833 คน (กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา (ณ วันที่ 10 เมษายน 2560) การเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวดังกล่าว เป็นผลจากการขยายตัวของนักท่องเที่ยวจากทุกภูมิภาค สถานการณ์ท่องเที่ยวดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่า ประเทศไทยยังคงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวทั่วโลก โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวภูมิภาคเอเชียตะวันออกที่ขยายตัวดีขึ้นกว่าเดือนที่ผ่านมาจากการขยายตัวของนักท่องเที่ยวหลายประเทศโดยเฉพาะจีน และเวียดนามที่ขยายตัวถึงร้อยละ 45.32 และร้อยละ 43.29 ตามลำดับ การท่องเที่ยวของประเทศไทย รุดหน้าไปด้วยดีอาจเนื่องจากความได้เปรียบในหลาย ๆ ด้าน ของประเทศไทย อาทิเช่น

มีต้นทุนทางทรัพยากรธรรมชาติที่มากพอ มีระบบการจัดการที่เห็นได้ชัดเจน รวมถึงมีบุคลากรที่สามารถขับเคลื่อนและนำพาให้ระบบของการท่องเที่ยวรวดเร็ว

การท่องเที่ยวนับเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่ได้นำเอาวัฒนธรรมมาเป็นจุดขายเพื่อดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวอเมริกันและยุโรปที่ต่างสนใจที่จะเรียนรู้วัฒนธรรม มรดกทางประวัติศาสตร์ เยี่ยมชมงานสถาปัตยกรรม และสัมผัสวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของคนในประเทศนั้น แหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าทางศิลปะและขนบธรรมเนียมประเพณีที่บรรพบุรุษได้สร้างสมและถ่ายทอดเป็นมรดกสืบทอดกันมา ความเข้มแข็งของวัฒนธรรมและการจัดการวัฒนธรรม เป็นสิ่งบ่งชี้ที่สำคัญถึงความยั่งยืนของการพัฒนา เมื่อกระแสการพัฒนาประเทศด้วยนโยบายเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative Economy) ได้ถูกนำมากำหนดเป็นวิสัยทัศน์ของการพัฒนาประเทศ จึงถือเป็นจังหวะดีที่อุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้เกิดการท่องเที่ยวแนวใหม่ คือ การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในท้องถิ่น กล่าวคือเป็นการนำต้นทุนวัฒนธรรมที่มีอยู่ในชุมชนมาเผยแพร่ให้กว้างขวางออกไป ในรูปแบบของการท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ (Creative Cultural Tourism) การจัดการการท่องเที่ยวในรูปแบบนี้ ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายภาคส่วน ทั้งในส่วนขององค์ความรู้ตามหลักฐานที่ปรากฏ การสืบทอดให้คงอยู่และการดำเนินต่อไป โดยชุมชนจะเป็นผู้แสดงให้เห็นว่าชุมชนสามารถอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมต่อไปได้

จากการขยายตัวทางการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นนี้เอง ทำให้จังหวัดเชียงรายกลายเป็นอีกหนึ่งแหล่งท่องเที่ยวที่ติดอันดับในภาคเหนือ จังหวัดเชียงรายเป็นจุดหมายปลายทางที่สำคัญทางการท่องเที่ยวของภาคเหนือตอนบน และเป็นประตูเศรษฐกิจที่ได้รับความนิยมภายหลังปี 2551 ในการพัฒนาให้เกิดความสมบูรณ์เพื่อรองรับการขยายตัวของการท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม โดยมีรายงานสนับสนุนจากอธิบดีกรมการท่องเที่ยว เผยว่า "ไทยเป็นเจ้าภาพในการประชุมด้านการท่องเที่ยวอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง (แม่โขง ทวีตัสซิม ฟอรัม 2012) เมื่อวันที่ 11-16 มิ.ย. 2555 ที่ผ่านมา เพื่อหารือแนวทางในการส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวในอนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขงเข้าไทยมากขึ้น โดยเฉพาะผ่านถนนสายอาร์ 3 เอ (R3a) ที่เชื่อมจากประเทศจีนมาจังหวัดเชียงราย คาดดึงดูดนักท่องเที่ยวจากจีน ร้อยละ 1 จากจำนวนประชากรจีนทั้งหมดกว่า 1.2 ล้านคน" ส่วนทางด้านสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (สทท.) เร่งกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาทำแผนยุทธศาสตร์กลุ่มสินค้าและบริการ (คลัสเตอร์) ท่องเที่ยว 8 กลุ่มทั่วประเทศ ให้เป็นรูปธรรม เพื่อวางแผนการลงทุนให้มีความสอดคล้องระหว่างภาครัฐและเอกชน

จุดเด่นในด้านเศรษฐกิจท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงราย คือ มีรูปแบบของการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางเศรษฐกิจ หรือแม้กระทั่งแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นภายหลังอีกมากมาย จังหวัดเชียงรายยังเป็นที่ที่มีบริบทของวิถีชีวิต มีวัฒนธรรมซึ่งกำลังเป็นหนึ่งในทางเลือกใหม่ของการท่องเที่ยวในศตวรรษนี้ เชียงรายจึงมีความพร้อมอย่างยิ่งที่จะเปิดโอกาสให้กับกลุ่มเป้าหมายในหลายๆ กลุ่มได้เข้ามา เพื่อศึกษาด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Cultural Tourism) อีกด้วย (มนัส สุวรรณ. 2545 : 2) จังหวัดเชียงรายเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญทางการท่องเที่ยวของภาคเหนือตอนบน เป็นประตูเศรษฐกิจที่ได้รับความสนใจภายหลังปี 2551 จุดเด่นในด้านเศรษฐกิจท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงราย คือ มีรูปแบบของการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ได้แก่ มีแหล่งท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งเศรษฐกิจ รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นภายหลัง การเดินทางสู่เชียงรายนับเป็นการศึกษาหาความรู้ในพื้นที่หรือบริเวณที่มีคุณลักษณะที่สำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม มีการบอกเล่าเรื่องราวในการพัฒนาทางสังคมและมนุษย์ผ่านทางประวัติศาสตร์อันเป็นผลเกี่ยวเนื่องกับวัฒนธรรม องค์ความรู้ และการให้คุณค่าของสังคม โดยสถาปัตยกรรมที่มีคุณค่าหรือสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ที่สามารถแสดงออกให้เห็นถึงความสวยงามและประโยชน์ที่ได้รับจากธรรมชาติ สามารถสะท้อนให้เห็นถึงสภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของคนในแต่ละยุคสมัยได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม หรือขนบธรรมเนียมประเพณี (ไกรฤกษ์ ปิ่นแก้ว. มปป.)

อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย เป็นอีกพื้นที่หนึ่งที่มีความหลากหลายและความแตกต่างทางวัฒนธรรมเป็นอันมาก กล่าวคือ เป็นพื้นที่ซึ่งเป็นถิ่นอาศัยของผู้คนต่างภาษาและวัฒนธรรมต่างๆ ได้แก่ อีเก้อ (อาข่า) มูเซอ (ลาหู่) ลีซอ (ลีซู) จีนฮ่อ (จื๋นยูนนาน) กะเหรี่ยง ไทยพื้นราบ ไทใหญ่ และเมี่ยน (ข้อมูลอำเภอแม่สรวย ร้อยละ 25) จากสภาพของภูมิประเทศในพื้นที่อำเภอแม่สรวยที่เป็นภูเขาสลับซับซ้อนนั้นและมีชาวไทยภูเขากลุ่มชาติพันธุ์อาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก จึงทำให้สภาพทางสังคมและวัฒนธรรมของประชากรในอำเภอแม่สรวย ตำบลาวี ตั้งอยู่ในเขตการปกครองของอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ประกอบด้วย 25 หมู่บ้าน มีลักษณะเด่นของสภาพภูมิประเทศ คือ เป็นบริเวณโดยรอบถูกประดับด้วยดอกไม้เมืองหนาวออกดอกสีสดใสตลอดเส้นทางเข้าดอยช้างจะบานสะพรั่งไปด้วยดอกซากุระ หรือนางพญาเสือโคร่ง และผลท้อที่กำลังเติบโตหาได้ยาก และที่นี่เป็นแห่งเดียวในประเทศไทยที่จะมีโอกาสได้เห็น ดอกซากุระขาวบานทั่วทั้งดอยด้วยเช่นกัน อีกทั้งมีความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและการสร้างรายได้

นั่นคือ การปลูกชาและกาแฟ อันเกิดจากการที่คณะจีนกู้ชาติได้มารวมกันสร้างบন্দอยแห่งนี้ ทำให้จุดเด่นของตำบลลาววี่ที่ผ่านมาเป็นเรื่องภูมิประเทศที่ตั้ง และการท่องเที่ยวเชิงเกษตร อันได้แก่ การปลูกชา กาแฟ และพืชเมืองหนาวต่างๆ แต่ยังไม่มีการจัดระบบการท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ เพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาสัมผัสและชื่นชมกับการสืบทอดวัฒนธรรมอันหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ตำบลลาววี่

การสร้างสรรคการท่องเที่ยวโดยวางอยู่บนพื้นฐานของคุณค่าทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นหรือต้นทุนทางวัฒนธรรมสามารถทำได้โดยหยิบยกเรื่องราวจากประวัติศาสตร์ ศิลปะท้องถิ่น ดนตรีพื้นบ้าน วรรณกรรม วิถีความเป็นชุมชน หัตถกรรม ความงดงามของฝีมือช่าง และอื่นๆ มาจัดการให้เกิดความน่าสนใจสอดคล้องตามคุณค่าของชุมชนบนยอดดอย ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ตรงผ่านการเรียนรู้ผ่านการท่องเที่ยว ฉะนั้นพื้นที่ตำบลลาววี่จึงเป็นอีกแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจในจังหวัดเชียงราย ที่จะเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้ใช้ชีวิตร่วมกับชาวบ้านอย่างแท้จริง ไม่ใช่เป็นการแสดงหรือเป็นสร้างขึ้นมา เช่น นักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวและมาสัมผัสกับวิถีชีวิตของการเป็นชาวไทยภูเขา ร่วมดูแลและรักษาชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย พร้อมกับได้เรียนรู้วัฒนธรรมชุมชนอย่างแท้จริง ฉะนั้นการศึกษาฐานข้อมูลทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนตำบลลาววี่ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย จึงเป็นส่วนสำคัญยิ่งที่ชุมชนควรมีส่วนร่วมได้เปิดเผย ร่วมอนุรักษ์และรักษาวัฒนธรรมของตนเองเพื่อนำไปสู่ระบบของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนและเพื่อชุมชนอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาข้อมูลทรัพยากรทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนตำบลลาววี่ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอข้อมูลทรัพยากรทางการท่องเที่ยววัฒนธรรมชุมชน และเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของประชากรที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่ทำการวิจัย ซึ่งมีการติดต่อโดยตรงกับผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ 1) ผู้ตอบแบบตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยวจากตัวแทนของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลลาววี่ จำนวน 10 คน จากจำนวนทั้งสิ้น

25 คน เพื่อสำรวจข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานของการท่องเที่ยวในชุมชน และ 2) ผู้ให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบกลุ่มเฉพาะ (Focus Group) ตามการคัดกรองและคัดเลือกพื้นที่วิจัยชุมชนตำบลลาวี หมู่บ้านละ 3 คน จาก 10 หมู่บ้าน จำนวนทั้งสิ้น 30 คน ได้แก่ ผู้นำชุมชน (ผู้ใหญ่บ้าน) ประธานชนเผ่าลาวีและหมอปิธีกรรมของแต่ละหมู่บ้าน การคัดเลือกหมู่บ้านเป้าหมายเพื่อเก็บข้อมูลนั้นคัดเลือกชนเผ่าที่มีในพื้นที่ตำบลลาวีทั้งสิ้น 8 ชนเผ่า ได้แก่ อีก่อ (อาข่า) มูเซอ (ลาหู่) ลีซอ (ลีซู) จินฮ่อ (จื๋นยูนนาน) กะเหรี่ยง ไทยพื้นราบ ไทใหญ่ และเมี่ยน แต่เนื่องจากชนเผ่าอาข่ามีการกระจายตัวของการตั้งถิ่นที่อยู่อาศัย จึงเก็บข้อมูลทั้งสิ้น 3 หมู่บ้าน

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. แบบสอบถาม เพื่อเก็บข้อมูลในเรื่องบริบทชุมชนโดยรวม ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างจากตัวแทนสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลลาวี (อบต.ลาวี) จำนวน 10 คน

2. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ซึ่งคณะผู้วิจัย ทำการสัมภาษณ์แบบเจาะจงเฉพาะกลุ่ม ได้แก่ ผู้นำชุมชน (ผู้ใหญ่บ้าน), ประธานชนเผ่าลาวี, และหมอปิธีกรรม โดยทำการสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลในด้านวัฒนธรรมชุมชน โดยคำถามที่ใช้สัมภาษณ์เป็นคำถามปลายเปิด เช่น ประวัติความเป็นมา วิถีชีวิตความเป็นอยู่ ประเพณี วัฒนธรรม การมีส่วนร่วมของการรักษาประเพณีนั้น ๆ เป็นต้น

การวิจัยครั้งนี้ผู้ศึกษาได้เลือกวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพโดยให้ผู้เชี่ยวชาญร่วมออกแบบและตรวจสอบเครื่องมือจากข้อมูลพื้นฐานที่ได้รับจากทางองค์การบริหารส่วนตำบลลาวี ร่วมกับการวิจัยเชิงปริมาณโดยสุ่มการเก็บข้อมูลจากจำนวนสมาชิกองค์กรฯ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุม รวมไปถึงการพิจารณาว่าวัฒนธรรม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ และการจัดกิจกรรมในชุมชนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวมีศักยภาพมากน้อยแค่ไหน นอกจากนั้นเครื่องมือที่ใช้ประกอบในการเก็บข้อมูล ได้แก่ สมุดจดบันทึก กล้องถ่ายรูป และเครื่องบันทึกเสียง

การเก็บและรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. แหล่งข้อมูลเชิงเอกสารที่ได้จากศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับ SWOT ของข้อมูลที่มี และทฤษฎี 5As เพื่อวัดและตรวจสอบคุณภาพของ SWOT ที่พอจะนำมาพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวได้ รวมถึงการรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาและเป็นแหล่งข้อมูลพื้นฐานประกอบในการเก็บข้อมูลภาค

2. แหล่งข้อมูลภาคสนามที่คณะผู้วิจัยได้เก็บข้อมูล ได้แก่

2.1 แบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานจากสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลวาวี และทำการคัดเลือกหมู่บ้านเป้าหมาย โดยการสุ่มแบบไม่เฉพาะเจาะจงจากจำนวนสมาชิกทั้งสิ้น 25 คน

2.2 การสัมภาษณ์กับกลุ่มเฉพาะ (Focus Group) และการสัมภาษณ์เชิงลึก และจัดบันทึกข้อมูลด้วยสมุดบันทึก กล้องถ่ายรูป และเครื่องบันทึกเสียงในการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลเชิงลึกจากตัวแทนชาวบ้านชุมชนตำบลวาวี จากจำนวนกลุ่มเป้าหมายหมู่บ้านละ 3 คนๆ รวมทั้งสิ้น 30 คน

3. เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามโดยใช้การศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) แล้วส่งข้อมูลกลับให้ตัวแทนในชุมชนตรวจสอบข้อมูล

4. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ โดยผลเชิงปริมาณได้ข้อมูลแล้วนำมาตรวจสอบกับทฤษฎี SWOT และ 5As เพื่อจัดเตรียมเรื่องข้อมูลฐานหลักและฐานรองที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยว ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้นั้นนำมาวิเคราะห์ถึงสภาพข้อมูลที่ได้กับสภาพความเป็นจริงของการรักษาวัฒนธรรมและนำมาประมวลผลรวม 4 ด้าน ได้แก่ ด้านภาษา วิถีชีวิตความเป็นอยู่ การสืบทอดประเพณี/ความเชื่อ และการนับถือศาสนา

5. จัดการเรียบเรียงข้อมูลที่เป็นประโยชน์เพื่อทำการประชาสัมพันธ์ ใน 3 รูปแบบ ได้แก่

5.1 แผ่นพับ 3 ภาษา คือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน

5.2 การจัดปฏิทินท่องเที่ยวในชุมชนให้กับสภาวัฒนธรรมตำบลวาวีเพื่อวางแผนในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว และเผยแพร่ทางโบรชัวร์ เว็บไซต์ เป็นต้น

5.3 การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์ คือ ทางเฟซบุ๊ก และเว็บไซต์

การวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยนี้ คณะผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงเอกสาร และข้อมูลภาคสนามมาจัดลำดับความสำคัญ และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลโดยชุมชนก่อนจะทำการประชาสัมพันธ์ โดยคณะผู้วิจัยได้สรุปข้อมูลในเชิงพรรณนาในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. สรุปประวัติความเป็นมาของชุมชนต่าง ๆ ตามกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อหาจุดเด่นทางด้านวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์นั้น ๆ

2. สรุปบริบทโดยรวมของชุมชนทั้ง 4 ด้าน เป็นฐานข้อมูลเพื่อตั้งกิจกรรมทางวัฒนธรรมแล้วนำมาช่วยในการพัฒนาทรัพยากรทางการท่องเที่ยวในชุมชน

3. อธิบายถึงกลไกหรือเงื่อนไขที่สามารถสร้างชุมชนและพัฒนาไปเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้ คือ การสร้างความเข้มแข็งของชุมชน การสร้างความร่วมมือระหว่างชุมชนและหน่วยงานของรัฐ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาและสำรวจข้อมูลพื้นฐานจากทางองค์การบริหารส่วนตำบลลาวี อำเภอมะสอย จังหวัดเชียงราย ที่ผ่านนั้นพบว่ามีการเก็บรวบรวมข้อมูล ยังน้อยอยู่และไม่ได้มีการเก็บรวบรวมไว้ทีเดียว จึงทำให้การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของตำบลลาวีเป็นแค่ข้อมูลในส่วนลักษณะภูมิประเทศที่โดดเด่น สวยงามและมีการจัดงานเทศกาลชิมชาลาวี กาแฟรสดีดอยช้าง ซึ่งจัดขึ้นแค่ปีละ 1 ครั้ง โดยการประชาสัมพันธ์จัดทำเป็นป้ายประกาศเชิญชวนในบริเวณพื้นที่หน่วยงานราชการของตำบล และตามเส้นทางหลวงที่ผ่านมายังอำเภอมะสอยเท่านั้น บุคคลภายนอกจะไม่รับทราบข้อมูลด้านอื่นๆ เลย โดยการศึกษางานวิจัยในครั้งนี้ทำให้คณะผู้วิจัยได้รับทราบว่าพื้นที่ตำบลลาวีมีศักยภาพพอที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวได้และชาวบ้านในพื้นที่ที่ไปเก็บข้อมูลยังเห็นชอบในการจัดสรรข้อมูลโดยพร้อมเพรียงกัน ขาดแต่โครงสร้างฐานหลักในเรื่องการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และการสร้างศูนย์รวมของวัฒนธรรมชุมชนให้เข้มแข็ง ซึ่งเป็นสิ่งที่ชาวบ้านต้องการให้หน่วยงานของรัฐบาลเข้ามามีส่วนร่วม โดยเฉพาะในด้านของวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ที่โดดเด่น เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์เกือบทั้งหมด ได้แก่ อีเก้อ (อาข่า) มูเซอ (ลาหู่) ลีซอ (ลีซู) จีนฮ่อ (จีนยูนนาน) กะเหรี่ยง ไทยพื้นราบ ไทใหญ่ และเมี่ยนโดยแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์จะมีวัฒนธรรมที่แตกต่างกันออกไป ทั้งที่ยังเก็บรักษาวัฒนธรรมดั้งเดิมไว้ และที่ได้หลอมรวมเข้ากับวัฒนธรรมของคนพื้นราบก็ตาม

ผลการสรุปข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยในครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ 1. ผลจากการสอบถามตัวแทนของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลลาวี และ 2. การสรุปผลจากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน ผู้นำด้านประเพณี และผู้รู้ด้านการสืบทอดวัฒนธรรมของแต่ละหมู่บ้าน ทำให้คณะผู้วิจัยได้รับทราบข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยในเรื่องของข้อมูลพื้นฐานด้านประชากรและวัฒนธรรมชนเผ่า ได้แก่ วัฒนธรรมด้านภาษา, วิถีชีวิตความเป็นอยู่, การสืบทอดประเพณี/ความเชื่อ, และการนับถือศาสนา อันเป็นประโยชน์ต่อการรวบรวมเพื่อส่งมอบต่อให้ทางองค์การบริหารส่วนตำบลลาวี และสภาวัฒนธรรมชนเผ่าตำบลลาวีเป็นอย่างยิ่ง เพื่อส่งเสริมการประชาสัมพันธ์พื้นที่ตำบลลาวีให้เป็นที่รู้จักกัน และเพื่อหา

แนวทางในการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดบุคคลภายนอกให้เลือก
ตำบลลาวีเป็นอีกแหล่งท่องเที่ยวได้ในอนาคต

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาี้ สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. ผลจากการสอบถามตัวแทนของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลลาวี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามโดยการสุ่มตัวแทนจากสมาชิก
องค์การบริหารส่วนตำบลลาวี จำนวน 10 คน จากจำนวนทั้งสิ้น 25 คน โดยคณะผู้วิจัย
ได้แบ่งการวิเคราะห์พื้นที่ชุมชนลาวีเป็นการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค
ได้ดังนี้

จุดแข็ง

- พื้นที่ตำบลลาวีมีความโดดเด่นในเรื่องของภูมิประเทศ ภูมิอากาศ และความ
หลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ที่อาศัยอยู่ด้วยกันอย่างปรองดอง รักใคร่กลมเกลียวกัน
มีความสามัคคีและการให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันในหมู่คณะ
- ระบบสาธารณูปโภคจัดได้ว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ดี มีความสะดวกแก่ผู้คนที่อาศัยอยู่ใน
พื้นที่

จุดอ่อน

การแสดงออก หรือการติดต่อกับคนภายนอกชุมชนซึ่งถือเป็นการเปิดตัวคนในชุมชน
สู่ชุมชนภายนอกยังมีน้อย เนื่องด้วยคนในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ เรื่องภาษาที่ใช้
สื่อสาร เรื่องการศึกษา หรือการเปิดตัวต้อนรับผู้คนจากสังคมภายนอกยังไม่มากนัก
จะมีเพียงบางกลุ่ม บางชุมชนที่สามารถอยู่กับวิถีชีวิตในรูปแบบเดิมของตนเองโดยไม่ต้อง
เปิดตัวสู่ภายนอกได้ เช่น บางกลุ่มที่พึ่งอพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่ได้ในระยะ 10-15 ปี
ยังไม่มีสัญชาติ จึงปิดกั้นตัวเองอยู่แต่ในชุมชน

โอกาส

หากมีการนำของดีของชุมชน หรือวัฒนธรรมที่ดึงดูดของชุมชนเปิดตัวสู่โลกภายนอก
ภายใต้การประสานงานของตัวแทนจากรัฐบาล เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล คนในชุมชน
เองมีความมั่นใจ และมีการสร้างโอกาสที่ดีในการพัฒนาด้านอื่นๆ เช่น การท่องเที่ยว
 เป็นต้น

อุปสรรค

- เรื่องการสื่อสาร ซึ่งคนในชุมชนส่วนมากสื่อสารด้วยภาษาของกลุ่มตนเอง น้อยคนนักที่จะสามารถสื่อสารด้วยภาษาไทยกลาง หรือภาษาไทยเหนือได้ จึงก่อให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนกันได้

- เรื่องการพึ่งพิงแต่คนของทางราชการ หรือหน่วยงานของรัฐบาล ซึ่งคนในชุมชนเองมองว่าการพัฒนาต้องมาจากรัฐบาลและคนของทางราชการก่อน คนในชุมชนจึงรอแต่บปีที่จะได้รับในแต่ละรอบปี ซึ่งงบประมาณส่วนใหญ่ถูกนำมาสร้างสาธารณูปโภคเกือบทั้งหมดเพื่อสร้างความสะดวกสบายให้เกิดในพื้นที่ ดังนั้นการที่จะให้ชุมชนเป็นผู้กำหนดแนวคิดหรือนโยบายต่างๆ เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาตนเองนั้นจึงมีน้อย

- ผลประโยชน์ที่มองในแง่ของการลงทุน คนส่วนใหญ่ในพื้นที่มีการดำรงชีวิตที่เรียบง่าย ห่างไกลจากการดิ้นรน หรือแข่งขันเหมือนสังคมในเมือง ดังนั้นคนในชุมชนจึงเลือกที่จะเป็นลูกจ้างมากกว่าเป็นผู้ลงทุนหรือแสวงหาผลประโยชน์ด้วยตนเอง

ซึ่งพอสรุปได้ว่าองค์ประกอบของทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมควรมีองค์ประกอบหลักอย่างน้อย 3 ประการ หรือ 3 A's อันได้แก่สิ่งที่ดึงดูดใจ (Attraction), สิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทาง (Accessibility), สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ (Amenity) (บุญเลิศ จิตต์วัฒนา. 2548 : 28-29) หรือถ้าจะให้ครบวงจรของระบบการท่องเที่ยว ควรอาศัยหลักการพัฒนาการท่องเที่ยวในรูปแบบของ 5A's อันได้แก่ สิ่งดึงดูดใจ (Attraction), สิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทาง (Accessibility), สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ (Amenity), ที่พัก (Accommodation) และกิจกรรมต่าง ๆ (Activity) เพื่อให้ระบบการท่องเที่ยวได้มาตรฐานมากขึ้น (Dickman. 1996 : 118).

2. การสรุปผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้นำชุมชน ผู้นำด้านประเพณี และผู้รู้ด้านการสืบทอดวัฒนธรรมของแต่ละหมู่บ้าน

การสรุปผลจากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน ผู้นำด้านประเพณี และผู้รู้ด้านการสืบทอดวัฒนธรรมโดยภาพรวมสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. วัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ตำบลลาวี

1.1 วัฒนธรรมด้านภาษา

ภาษาชาติพันธุ์ในพื้นที่ตำบลลาวี สามารถจำแนกได้ตามกลุ่มผู้คนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ได้ดังนี้ ภาษาอาข่าภาษาลาหู่ ภาษาลีซุ ภาษาจีนฮ่อ ภาษากะเหรี่ยง ภาษาไทยเหนือ ภาษาไทใหญ่ และภาษาเมี่ยน ดังนั้นการสื่อสารภายในชุมชนของคนในพื้นที่จึงเป็น

ภาษาชนเผ่า ซึ่งจะมีคนในชุมชนส่วนมากที่ไม่สามารถสื่อสารภาษาไทยกลางได้ แต่สามารถสื่อสารภาษาไทยเหนือได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มของนักเรียนและผู้ที่ต้องทำงานกับหน่วยงานราชการจะสื่อสารภาษาไทยเหนือและไทยภาคกลางได้เป็นอย่างดี ดังนั้นหากมีคนต่างถิ่นเข้าไปในพื้นที่กลุ่มชาติพันธุ์จะสามารถสื่อสารกับคนในพื้นที่ได้เพียงบางคนเท่านั้น

1.2 วัฒนธรรมด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่ / การแต่งกาย

ด้วยความโดดเด่นของกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลลาวีซึ่งมีอยู่ทั้งสิ้น 8 กลุ่มหลัก จึงทำให้มีความโดดเด่นเรื่องการแต่งกายด้วยชุดประจำเผ่า ด้วยทุกกลุ่มชาติพันธุ์จะยังคงอนุรักษ์วัฒนธรรมการแต่งกายของกลุ่มตนไว้ เพียงแต่ช่วงเวลาที่จะต้องแต่งกายจะเป็นเฉพาะช่วงที่มีประเพณีของชนเผ่า และช่วงที่มีการจัดงานเทศกาลของตำบลเท่านั้น เช่น ประเพณีแต่งงาน ประเพณีปีใหม่ และงานเทศกาลชิมชา กาแฟดอยช้าง เป็นต้น อีกทั้งวิถีชีวิตของประชาชนที่คุ้นเคยกับการอาศัยอยู่ในพื้นที่สูง จึงนิยมสร้างบ้านเป็นบ้านทรงสูงเพื่อสอดคล้องกับลักษณะภูมิประเทศ

1.3 วัฒนธรรมด้านการสืบทอดประเพณี / ความเชื่อ

เนื่องด้วยวิถีการดำรงชีวิตของผู้คนในปัจจุบันเปลี่ยนไป การเคารพและนับถือในจารีตแบบดั้งเดิมจึงทำให้เกิดความยุ่งยากกับการดำเนินชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์เนื่องจากสาเหตุหลักๆ ดังต่อไปนี้

1) พิธีกรรมเคร่งครัด การประกอบกิจกรรมแต่ละอย่างต้องดูฤกษ์ยามก่อนลงมือปฏิบัติ ดังนั้นประเพณี / ความเชื่อประจำกลุ่มชาติพันธุ์ที่หลงเหลืออยู่จึงมีน้อยและจะมีการจัดกิจกรรมน้อยลง หรือบางพื้นที่คงเหลือเป็นแค่นามธรรม จนบางพื้นที่กลายเป็นตำนานประเพณีไปแล้ว

2) เนื่องจากการอพยพย้ายถิ่นฐานบ่อยครั้ง รวมถึงผู้คนในยุคหลังเห็นความสำคัญการศึกษา จึงจำเป็นต้องอาศัยอยู่ในเมืองมากกว่าอยู่บ้าน การสืบทอดประเพณี หรือพิธีกรรมต่างๆ มีผู้เข้าร่วมน้อย จนกระทั่งบางกลุ่มบางหมู่บ้านได้ยกเลิกการประกอบพิธีกรรมแบบดั้งเดิมไปด้วยปัญหาบุคลากรเข้าร่วมน้อย

3) ประสบกับปัญหาเศรษฐกิจ เนื่องจากพิธีกรรมบางอย่างมีความเชื่อเรื่องการถือวันดี วันร้าย จนเป็นอุปสรรคต่อการประกอบสัมมาอาชีพผู้คนจึงเปลี่ยนมานับถือศาสนาคริสต์ เพื่อให้พิธีกรรมและการดำเนินชีวิตในโลกปัจจุบันสะดวกขึ้น (อ้างอิงจากบทสัมภาษณ์คุณวุฒิไกร มอผา ครูผู้สอนวัฒนธรรมอาข่า บ้านห้วยซี้เหล็กเก่า)

ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลลาวีเล็งเห็นความสำคัญของการสืบทอดประเพณี และกิจกรรมต่างๆ จึงได้มีการจัดตั้งสภาวัฒนธรรมของชุมชนขึ้น แต่ยังไม่ได้มีการรวบรวม กิจกรรมและประเพณีต่างๆ ไว้เป็นลายลักษณ์อักษรซึ่งตรงตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1.4 วัฒนธรรมด้านการนับถือศาสนา

แรกเริ่มเดิมทีกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ มีการนับถือศาสนาผีบรรพบุรุษก่อนที่จะเดินทาง เข้าสู่ประเทศไทย และกระจายกลุ่มในการตั้งถิ่นฐานที่อยู่อาศัย แต่เนื่องด้วยความเจริญ ของเทคโนโลยีและความสะดวกสบายต่างๆ ที่เกิดขึ้นในยุคปัจจุบัน ทำให้การรักษา ประเพณีดั้งเดิมตามศาสนาเดิมมีความยุ่งยากในการดำเนินชีวิต กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนใหญ่ บนพื้นที่ตำบลลาวี จึงมีการเปลี่ยนการนับถือศาสนาเป็นศาสนาคริสต์ (มีทั้งนิกาย โรมันคาทอลิก และนิกายโปรเตสแตนต์) เพื่อให้การดำเนินชีวิตของตนสะดวกมากยิ่งขึ้น จึงส่งผลให้วัฒนธรรมและประเพณีดั้งเดิมสูญหายไป และหาได้ยากยิ่งขึ้น

2. ภูมิปัญญาท้องถิ่น / ของดีในชุมชน

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น / ของดีในชุมชนลาวี ส่วนใหญ่จะเป็นงานด้าน เกษตรกรรม และสภาพบางพื้นที่ที่คงเดิมความเป็นธรรมชาติอยู่ ดังนั้นการสร้างภูมิปัญญา ท้องถิ่นส่วนใหญ่จึงเป็นการผลิตสินค้าเกษตร เช่น ชา กาแฟ พืช ผักต่างๆ ซึ่งนอกจากชา และกาแฟแล้ว พืชเศรษฐกิจส่วนมากไม่สามารถเก็บไว้ได้นาน ดังนั้นของดีในชุมชนที่จะช่วย เสริมให้พื้นที่โดดเด่น คือ ทัศนียภาพที่สวยงาม เดินทางท่องเที่ยวได้ดีที่สุดคือ ในฤดูหนาว เท่านั้น

3. การพัฒนาเพื่อเป็นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ด้วยองค์ความรู้ด้านวัฒนธรรมของชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงในระยะ 40-50 ปีที่ผ่านมา ทำให้แต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ตำบลลาวีมีผู้รู้ และผู้เชี่ยวชาญด้านการประกอบพิธีกรรม ทางศาสนาลดน้อยลง ที่สำคัญคือไม่มีการจารึกวัฒนธรรมต่างๆ ไว้เป็นลายลักษณ์อักษร รวมถึงวัฒนธรรมในการสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่นขาดหายไปพร้อมกับความเจริญและเทคโนโลยี สมัยใหม่เข้ามาแทนที่ เมื่อพูดถึงระบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจึงยากเกินกว่าที่คนใน พื้นที่จะเข้าใจ เพราะเมื่อลงพื้นที่สัมภาษณ์กับที่เกี่ยวข้องในเรื่องวัฒนธรรมแล้ว จะได้รับ คำตอบเป็นเสียงเดียวกันว่าทำเฉพาะกลุ่ม เฉพาะช่วงเวลา และรอให้หน่วยงานของภาครัฐ เป็นผู้กำหนดจึงจะจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมขึ้น เช่น ประเพณีเทศกาลชิมชาและกาแฟลาวี เป็นต้น ดังนั้นหากหน่วยงานของรัฐบาล คือ องค์การบริหารส่วนตำบลร่วมกับ สภาวัฒนธรรม จัดงานวัฒนธรรมของทุกคนเฝ้าตามปฏิทินที่ได้สำรวจไว้ ร่วมอนุรักษ์และ รักษาคงเดิมไว้ ให้ได้มากที่สุด จะสามารถจัดเป็นงานวัฒนธรรมของตำบลเพื่อยกเป็นจุดเด่น

ในเรื่องของการท่องเที่ยวได้ เพราะในพื้นที่ของตำบลลาวี มีความพร้อมในเรื่องภูมิศาสตร์สังคมอยู่แล้ว ขาดแต่ประเพณีวัฒนธรรมเท่านั้นที่ยังไม่สามารถรวมเป็นจุดเด่นได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ข้อมูลที่ได้อาจเป็นเพียงข้อมูลพื้นฐานเพื่อเป็นแนวทางให้มีการศึกษาและลงรายละเอียดข้อมูลเชิงลึกของกลุ่มวัฒนธรรมในพื้นที่ตำบลลาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงรายต่อไป
2. ข้อมูลที่ทางคณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและเก็บรวบรวมได้อาจยังไม่เพียงพอของการกำหนดรูปแบบการประชาสัมพันธ์ของชุมชนลาวีได้อย่างชัดเจน เนื่องจากแหล่งข้อมูลที่ศึกษาอยู่กระจัดกระจาย อีกทั้งช่วงระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีจำกัด ซึ่งอาจยังไม่ครอบคลุมในการทำแผนพัฒนาและจัดทำประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชนลาวีที่สุด
3. ศักยภาพของพื้นที่ศึกษามีความเหมาะสมและโดดเด่นมากที่จะดึงดูดให้บุคคลภายนอกได้ศึกษาในพื้นที่มากด้วย แต่เนื่องจากวิถีชีวิตเปลี่ยน การนับถือศาสนาเปลี่ยน จึงมีผู้เห็นความสำคัญของวัฒนธรรมดั้งเดิมน้อย
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ในเรื่องของวัฒนธรรมชุมชน สามารถนำมาจัดระบบฐานข้อมูลแยกย่อยเพื่อชี้ให้เห็นความสำคัญ รวมถึงการปลูกจิตสำนึกการรักษาวัฒนธรรมของคนในชุมชนได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. สามารถนำผลการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของตำบลลาวีที่ได้ไปต่อยอดเพื่อจัดทำแนวทางในการพัฒนาระบบการประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับชุมชนต่อไป
2. สามารถนำข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลมาปรับปรุงศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของชุมชนเพื่อนำเสนอแนวทางและการปฏิบัติที่ชุมชนยอมรับ และปฏิบัติตามเพื่อปรับปรุงให้ได้มาตรฐานตามที่การท่องเที่ยวกำหนดได้

เอกสารอ้างอิง

กรมการท่องเที่ยว, กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2558). รายงานสรุปการเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศในเดือนมีนาคม ปี 2558. สืบค้นเมื่อ 21 มีนาคม 2559. จาก www.tourism.go.th.

ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลลาวีเล็งเห็นความสำคัญของการสืบทอดประเพณีและกิจกรรมต่างๆ จึงได้มีการจัดตั้งสภาวัฒนธรรมของชุมชนขึ้น แต่ยังไม่ได้มีการรวบรวมกิจกรรมและประเพณีต่างๆ ไว้เป็นลายลักษณ์อักษรซึ่งตรงตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1.4 วัฒนธรรมด้านการนับถือศาสนา

แรกเริ่มเดิมทีกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ มีการนับถือศาสนาผีบรรพบุรุษก่อนที่จะเดินทางเข้าสู่ประเทศไทย และกระจายกลุ่มในการตั้งถิ่นฐานที่อยู่อาศัย แต่เนื่องด้วยความเจริญของเทคโนโลยีและความสะดวกสบายต่างๆ ที่เกิดขึ้นในยุคปัจจุบัน ทำให้การรักษาประเพณีดั้งเดิมตามศาสนาเดิมมีความยุ่งยากในการดำเนินชีวิต กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนใหญ่บนพื้นที่ตำบลลาวี จึงมีการเปลี่ยนการนับถือศาสนาเป็นศาสนาคริสต์ (มีทั้งนิกายโรมันคาทอลิก และนิกายโปรเตสแตนต์) เพื่อให้การดำเนินชีวิตของตนสะดวกมากยิ่งขึ้น จึงส่งผลให้วัฒนธรรมและประเพณีดั้งเดิมสูญหายไป และหาได้ยากยิ่งขึ้น

2. ภูมิปัญญาท้องถิ่น / ของดีในชุมชน

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น / ของดีในชุมชนลาวี ส่วนใหญ่จะเป็นงานด้านเกษตรกรรม และสภาพบางพื้นที่ที่คงเดิมความเป็นธรรมชาติอยู่ ดังนั้นการสร้างภูมิปัญญาท้องถิ่นส่วนใหญ่จึงเป็นการผลิตสินค้าเกษตร เช่น ชา กาแฟ พืช ผักต่างๆ ซึ่งนอกจากชาและกาแฟแล้ว พืชเศรษฐกิจส่วนมากไม่สามารถเก็บไว้ได้นาน ดังนั้นของดีในชุมชนที่จะช่วยเสริมให้พื้นที่โดดเด่น คือ ทัศนียภาพที่สวยงาม เดินทางท่องเที่ยวได้ดีที่สุดคือ ในฤดูหนาวเท่านั้น

3. การพัฒนาเพื่อเป็นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ด้วยองค์ความรู้ด้านวัฒนธรรมของชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงในระยะ 40-50 ปีที่ผ่านมา ทำให้แต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ตำบลลาวีมีผู้รู้ และผู้เชี่ยวชาญด้านการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาลดน้อยลง ที่สำคัญคือไม่มีการจารึกวัฒนธรรมต่างๆ ไว้เป็นลายลักษณ์อักษร รวมถึงวัฒนธรรมในการสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่นขาดหายไปพร้อมกับความเจริญและเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาแทนที่ เมื่อพูดถึงระบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจึงยากเกินกว่าที่คนในพื้นที่จะเข้าใจ เพราะเมื่อลงพื้นที่สัมภาษณ์กับที่เกี่ยวข้องในเรื่องวัฒนธรรมแล้ว จะได้รับคำตอบเป็นเสียงเดียวกันว่าทำเฉพาะกลุ่ม เฉพาะช่วงเวลา และรอให้หน่วยงานของภาครัฐเป็นผู้กำหนดจึงจะจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมขึ้น เช่น ประเพณีเทศกาลชิมชาและกาแฟลาวี เป็นต้น ดังนั้นหากหน่วยงานของรัฐบาล คือ องค์การบริหารส่วนตำบลร่วมกับสภาวัฒนธรรม จัดงานวัฒนธรรมของทุกคนเฝ้าตามปฏิทินที่ได้สำรวจไว้ ร่วมอนุรักษ์และรักษาคงเดิมไว้ ให้ได้มากที่สุด จะสามารถจัดเป็นงานวัฒนธรรมของตำบลเพื่อยกเป็นจุดเด่น

- ไกรฤกษ์ ปิ่นแก้ว. (2558). **แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม**. สืบค้นเมื่อ 18 มกราคม 2559 จาก <http://tourism-dan1.blogspot.com/>
- ข้อมูลอำเภอแม่สรวย. สืบค้นเมื่อ 18 มกราคม 2559. จาก <https://sites.google.com/site/land4sale-sinmaesuay/khxm-l-xaphex-maesrwy-canghwad-cheinyngay>.
- งานพัฒนาชุมชน สำนักงานปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลลาวี. (2558). **แผนพัฒนาสามปี 2558-2560**. องค์การบริหารส่วนตำบลลาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). **อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ: บริษัทเพรส แอนด์ ดีไซน์ จำกัด.
- ปวีณา โทณแก้ว. (2554). **การพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชาวเขาเผ่าลีซอ จังหวัดเพชรบูรณ์**. ทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณแผ่นดิน มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. จังหวัดเพชรบูรณ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- มดิชน (กรอบข่าย, 5 มิถุนายน 2555). **ข่าวเศรษฐกิจ**. หนังสือพิมพ์มดิชน : กรุงเทพฯ.
- มนัส สุวรรณ. (2545). **รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยว เชียงราย พะเยาแพร่ น่าน**. กรุงเทพฯ: กองวางแผนโครงการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- Dickman, S. (1996). **Tourism: An Introductory Text**. (2nd ed). Sydney: Hodder Education.